

å. Löpa å. i ogjordt väder. Det bar å. för honom.

ÅSTADKOMMA, åstadkåmma ell. åstadkåmma, v. a. 3. (böjes som Komma. Egentl.: Komma å stad) Tillvägbringa, verka, förorsaka, föranleda, uppväcka, anstifta, anskaffa. Det är det högsta konsten kan å. Å. tvist, gräl, strid. Å. penningar.

ÅSTAK, n. 5. Tak med kroppås.

ÅSTEGEL, n. 5. Tegel lagdt öfver en takås.

ÅSTUNDA, v. a. 1. (af gamla ordet Stund, åtrå) Hafva begär till; yttra önskan, begäran om något. Å. ett samtal. Jag å-r att få veta... Få allt hvad man å-r. — Syn. Åtrå, Begära, Önska.

ÅSTUNDAN, f. sing. indef. Begär efter något; yttrad önskan, begäran att erhålla något. Jag känner ingen å. efter dricka. Hans å. kan ej beviljas. — Syn. Se Begär

ÅSTÄCKNING, f. 2. Betäckning öfver en takås.

ÅSYFTA, v. a. 1. 1) Hafva till sigte, till mål. Åtgärd, hvarmed å-s lindring i de fattiges nöd. Å. en förändring. — Syn. Afse, Beafsig-tiga. — 2) Hänsyfta, anspela på. Å. en allmänt känd händelse. — Åsyftande, n. 4. o. Åsyftning, f. 2.

ÅSYN, å'syn, f. sing. Syn af ett föremål, anblick. Vid å-n af detta missfoster. Vid hans, hennes å. Vid denna å. Hvilken å! I fiendens å. I min, din å. I allas, i hela världens å. Komma i hvarandras å., så att man får se hvarandra. Vara i hvarandras å., vara så nära, att man kan se hvarandra. Gå ur min å., gå bort ifrån mig.

ÅSYNA, å'syna, adj. oböjl. Å. vittne, som med egna ögon sett, hvad det omvittnar.

ÅSÄMJAS, v. d. 2. Sämjas, öfverenskomma om. Brukas mest i rättegångsspråket.

ÅSÄTTA, v. a. 2. (böjes som Sätta) Påsätta. Å. märke, med märke beteckna. Å. värde på något, bestämma visst värde derför. — Åsatt, part. pass. Å. stämpel. Å. värde. — Åsättande, n. 4.

ÅT, prep. (moes.göt. At; isl. Ad; fornt. Az)

1) Tjenar som beteckningsord för dativ. Gifva, skänka, hämta, skaffa åt någon. Säg åt honom det. Arbeta, skriva åt någon, för någons räkning. — 2) Betecknar rörelse till en ort, riktning åt ett håll. Fara åt staden. Vägen åt Stockholm. Åt alla håll. Åt norr, åt söder. Åt andra sidan. Fönstret går åt gatan. Åt venster, åt höger, ell. venster åt, höger åt. Vrida åt sig, åt venster. Gå åt skogen, drag åt blåkulla, åt helvete, åt sanders! drag för fan i våld! svordomsuttryck i det lägre språket, då man uttrycker sitt ogillande, missnöje med hvad någon yttrat, begärt, o. s. v. — Ingår i åtskilliga sammansättningar, såsom: Norråt, söderåt, hitåt, ditåt, häråt, m. fl. — 3) Antyder närhet till ett visst ställe. Smal åt ändan. Åt toppen till. — 4) Utmärker närmande till en viss tid. Det lider åt aftenen, åt natten. Åt vintern, fram åt vintern. Åt året (egentl. åt åre), nästa år. — 5) Brukas i åtskilliga talesätt. Maka, jemka åt sig, lemna rum invid sig åt en annan. Det är ej åt, det är ej värdt, lönar ej mödan. Fånga, glädja sig åt något, öfver något. Hvad går åt dig ell. hvad kommer åt dig? hur är det fatt med dig? När febern är åt honom, när han har anfäll af feber. Han har varit åt mig flera gånger, antastat mig &c. Gå illa åt

någon, illa, hårdt behandla, bemöta, hålla efter någon; strängt examinera någon, så att han ej kan svara; lexa upp, o. s. v. Se f. ö. de ord, med hvilka åt utbildas. — Adv. Det är ej åt, ej värdt åt, det är ej värdt, lönar ej mödan, t. ex.: Det är ej åt att skriva. Hvad är det åt? hvad tjenar det till? Gå åt, förbrukas, blifva slut, t. ex.: Det går mycket papper åt; äfv. omkomma, dö, t. ex.: Jag hade så när gått åt af skratt. Klämma åt, klämma till hårdt. Se f. ö. Bära, Göra och de ord, med hvilka åt utbildas. — Åt ingår äfven som suffix i åtskilliga sammansättningar, såsom: Efteråt, mellanåt. Se dessa ord.

ÅT, n. 5. Något som förorsakar klåda. Se äfv. Klåmask.

ÅTAGA, v. a. 3. (böjes som Taga) Å. sig något, förbinda sig, lofva att göra, utföra något; äfv. ikläda sig, underkasta sig, t. ex.: Å. sig ett arbete. Å. sig ens försvar, ens sak. Å. sig en skuld, en förbindelse, ansvaret för något. Jag åtager mig det. Jag åtager mig att öfvertala honom.

ÅTAGANDE, n. 4. 1) Förklaring, tillkännagivande, hvarigenom man åtager sig något. Å. af ett uppdrag. — 2) Hvad man åtager eller åtagit sig. Fullgöra ett å.

ÅTAL, åtäl, n. 5. 1) Anklagelse vid domstol (på embetes vägnar). Anställa å. emot någon. — Syn. Se Anklagelse. — 2) Kländer. Blottställa sig för å.

ÅTALA, v. a. 1. o. 2. 1) Göra något till föremål för anklagelse vid domstol. Å. en lagöfverträdelse. — 2) Kländra, tadla, tala på något.

ÅTALAN, f. sing. indef. Se Åtal. Lemna utan å., låta passera, lemna ostraffadt. — Syn. Se Anklagelse.

ÅTALÄRE, m. 5. Den som åtalar något. — Syn. Se Anklagare.

ÅTANKA, å'tånnga, f. sing. ell. ÅTANKE, m. sing. 1) Tänkande på något. Vid å-n på allt, hvad som hänt mig. — 2) Minnesgod välvilja, ynnest. Hafva, behålla någon ell. något i å. Jag ber att få blifva i gunstig å., att få komma i å.

ÅTBINDA, v. a. 3. (böjes som Bind) Se Tillbinda.

ÅTBÄRA, v. n. 3. (böjes som Bära) 1) Inträffa, foga sig, råka att hända. Om så skulle å., att..., i den händelse att... Om så illa åtbär, om så olyckligt händer. — 2) Falla sig lägligt, passa sig. När så åtbär, när tillfälle yppar sig, när så faller sig. Allt som det åtbär, allt efter omständigheterna. — För denna bem. äfv. Bära åt.

ÅTBÖRD, å'tbörd, m. 3. (egentl. Åtbärd; isl. Atburdur, af Bära sig åt) Rörelse med kroppen, isynn. armar och händer, hvarmed någon tanke, känsla, sinnesrörelse uttryckes. Göra en å. af harm, missnöje. Hafva tvungna, tillgjorda, löjliga å-r.

ÅTDRAGA, v. a. 3. (böjes som Draga) Hårdt tilldraga. — Äfv. Draga åt. — Åtdragande, n. 4. o. Åtdragning, f. 2.

ÅTECKNA, v. a. 1. Se Påteckna. — Åtecknande, n. 4. o. Åteckning, f. 2.

ÅTEL, å'tl, m. 2. pl. åttlar. (af Åta) Död kropp, som ligger till byte för rofddjur och fåglar. Jfr. Luder. — Syn. As, Luder, Lockmat.

ÅTER, å'tr, adv. (moes.göt. Åstar) 1) Tillbaka. Gå, komma, vända å. Gifva å. Han är redan å., återkommen. Jag har det å., har